

יהודי ארצות הברית במלחמת העולם השנייה

מאת סימור "סי" ברודי¹

כאשר הפציצו היפנים את פרל הארבור ב-7 בדצמבר 1941, וארצות הברית הכריזה מלחמה על יפן ועל גרמניה, נענו גברים ונשים יהודים-אמריקאים לקריאת ארצם להתגייס לכוחות המזוינים. יותר מ-550,000 מהם שירתו בכוחות המזוינים של ארצות הברית במהלך מלחמת העולם השנייה. כ-11,000 נהרגו ויותר מ-40,000 נפצעו. שלושה זכו במדליית הכבוד של הקונגרס (Congressional Medal of Honor)², ו-157 קיבלו את מדליית השירות המצטיין (Distinguished Service Medal) ועיטורי הצלב השונים, בהם צלב הצי (Navy Cross). עוד 1,600 זכו בכוכב הכסף (Silver Star). כ-50,242 עיטורים, ציונים לשבח ופרסים נוספים הוענקו לגיבורים יהודים, ובסך הכול הוענקו להם כ-52,000 עיטורים.

היהודים היוו 3.3 אחוזים מכלל אוכלוסיית ארצות הברית, אך 4.23 אחוזים מן המשרתים בכוחות המזוינים. כ-60 אחוזים מכלל הרופאים היהודים בארצות הברית שטרם מלאו להם 45 לבשו מדי צבא.

הנשיא פרנקלין ד' רוזוולט שיבח את יכולות הלחימה ואת שירותם של הגברים והנשים היהודים. הגנרל דאגלס מקארטור אמר באחד מנאומיו: "אני גאה להצטרף למוקירי זכרם של הגיבורים האמריקאים בני הדת היהודית שנפלו." בטקס הזיכרון הלאומי ה-50 שערך ארגון ותיקי המלחמה היהודים של ארצות הברית (Jewish War Veterans of the United States), אמר הגנרל א' ונדרגרפט, מפקד חיל הנחתים של ארצות הברית: "אמריקאים בני האמונה היהודית בחיל הנחתים שירתו בהצטיינות לאורך המלחמה. במהלך השנה האחרונה מסרו רבים מן הלוחמים היהודים בכוחותינו המזוינים את חייהם למען החירות. מתוך השתתפות עמוקה בצער ומתוך כבוד, אני מצטרף אליכם בחלוקת כבוד להם בטקס זיכרון זה".

ההכרה באומץ הלב, במסירות ובהקרבה שהפגינו גברים ונשים יהודים בקרב באה לידי ביטוי בדבריהם של מפקדי הכוחות המזוינים של ארצות הברית. הגנרל מארק ו' קלארק, מפקד הארמייה החמישית, אמר: "אלפי יהודים-אמריקאים משרתים תחת פיקודי ונושאים בחלקם בנטל הלחימה באיטליה. רבים מהם נהרגו בשירות ארצם. לחיילים היהודים נתונה תודתי הכנה ביותר על נאמנותם, מסירותם ואומץ לבם בקרב. אלה שהלכו לעולמם ראויים להכרת התודה של האומה".

את תפקידם של היהודים בצי היטיב לבטא אדמירל הרולד ר' סטארק, מפקד כוחות הצי של ארצות הברית באירופה: "הקצינים והמלחים של כוחות הצי של ארצות הברית באירופה מצטרפים לחלוק כבוד לאותם אמריקאים אמיצים בני הדת היהודית, אשר במהלך השנה האחרונה מסרו את חייהם למען ארצם... אנו מתאבלים עליהם כאחים - אחים שאינם יכולים להיות עמנו ולחלוק איתנו את הניצחון באירופה, שלמענו מסרו את חייהם".

¹ סימור "סי" ברודי (1921-2009) היה סופר ועורך אמריקאי, היסטוריון צבאי ופעיל למען ותיקי צבא ארה"ב. הוא נודע בעיקר בזכות עבודתו הענפה לתייעוד ולהנצחת תרומתם של יהודים אמריקאים ששירתו בצבא ארה"ב. בין פרסומיו המרכזיים הספר *Jewish Heroes of America: True Stories of American Jewish Heroism*.

² על פי רישומיו המעודכנים של מוזיאון הלוחם היהודי במלחמת העולם השנייה, המספר העדכני עומד על ארבעה יהודים-אמריקאים שזכו במדליית הכבוד של הקונגרס.

דברי השבח שהשמיעה ההנהגה הצבאית של ארצות הברית במהלך מלחמת העולם השנייה על הקרבתם ואומץ לבם של גברים ונשים יהודים התבססו על מעשיהם בשדה הקרב.

גיבורים יהודים בפרל הארבור

כאשר תקפו היפנים את פרל הארבור באותו בוקר יום ראשון, 7 בדצמבר 1941, מיהרו הלוחמים היהודים שהוצבו במקום להיענות לקריאה ולהדוף את המתקפה. הקצינים נתן אשר ומילטון מולדיין שירתו על סיפון המשחתת האמריקאית *USS Blue*, שהייתה מוצבת להגנת חופי פרל הארבור. באותו בוקר עגנה ה-*Blue* לצורך תדלוק. מפקד המשחתת שהה בחוף, ולכן היה אשר הקצין הממונה על האונייה.

מולדיין, יליד סנט לואיס, היה בוגר בית הספר למשפטים של אוניברסיטת וושינגטון. אשר היה בוגר האקדמיה הימית של ארצות הברית באנאפוליס. השניים היו בעיצומה של ארוחת הבוקר כאשר נמסר להם שהיפנים תקפו את אוניות המערכה שעגנו ליד פורד איילנד שבפרל הארבור, וכי עליהם להוציא את ה-*Blue* אל הים.

אשר פיקד על הצוות בעת הוצאת ה-*Blue* מן הנמל. מולדיין קיבל את הפיקוד על המקלעים הקדמיים וצפה באוניית המערכה *USS Arizona* סופגת פגיעה ישירה ושוקעת. כך תיאר את שראה בשעה שה-*Blue* פילסה את דרכה אל הים תחת אש:

" יכולתי לראות את המטוסים היפניים מנמיכים לגובה של כ-30 או 40 רגל מעל ראשינו, מטילים פצצות ויורים על כל דבר שנקרה בדרכם. האונייה שלנו המשיכה לירות לעבר המטוסים בעודה עושה את דרכה אל הים. יצאתי אל גשר הפיקוד כדי לסייע לאשר, ואז ראינו שנינו מטוס יפני שנפגע מתותחי ה-*Blue* מתרסק בשדה אננס. אנשי הצוות הריעו כאשר ראו את המטוס עולה בלהבות. ל-*Blue* נדרשה שעה וחצי כדי להגיע לים הפתוח."

Photo # NH 97799 USS Blue transferring casualties off Tulagi, August 1942

בשדה היקאם (Hickam Field), טוראי לואיס שלייפר הצעיר, מחיל האוויר של צבא ארצות הברית ותושב ניוארק שבניו ג'רזי, היה בדרכו לארוחת הבוקר כאשר שמע את רעש מנועי המטוסים. הוא הביט מבעד לחלון וראה מטוסים יפניים מטילים פצצות על שדה התעופה ויורים לעבר המטוסים האמריקאיים. שלייפר חטף את קסדתו ואת אקדח התופי שלו בקוטר 0.45 אינץ' ומיהר אל השדה כדי לסייע לחיילים האחרים להעביר כמה מן המטוסים אל ההאנגרים.

בעודו מסייע בהעברת המטוסים, ראה מטוסים יפניים מתקרבים לעברו תוך שהם יורים על האנשים והמטוסים שניצבו בדרכם. הוא שלף את אקדחו והמשיך לירות לעבר המטוסים עד שנפצע אנושות.

לזכרו של טוראי לואיס שלייפר הוקמה מזרקת הנצחה בגן של בית הכנסת "בית שלום" (Temple Beth Shalom) בליווינגסטון, ניו ג'רזי. מדי שנה, ב-7 בדצמבר, מקיים ארגון ניצולי פרל הארבור טקס זיכרון ליד המזרקה.

לי גולדפרב מג'רזי סיטי, ניו ג'רזי, שירת כאלחוטן מדרגה שלישית על סיפון ה-USS Oglala. הוא סיים את משמרתו בשעה שבע בבוקר והתכוון ללכת לישון, כאשר שמע את רעש מנועי המטוסים. הוא הביט מבעד לאשנב וראה מטוסים יפניים תוקפים את שבע אוניות המערכה שעגנו ליד פורד איילנד, כאשר בזו אחר זו נפגעו האוניות מטורפדות.

הוא מיהר לעמדת הקרב שלו כדי להגן על אונייתו מפני האויב, כאשר ה-Oglala נפגעה מטורפדו ושקעה.

לוחמים יהודים רבים נוספים נמצאו בפרל הארבור. טכנאי הרדיו רוזנטל, בדרגת מחלקה שלישית, נפל בעת שירותו על סיפון ה-*USS California*. בין המשרתים מפילדלפיה היו אלכס שרמן, ששירת על סיפון ה-*USS New Orleans*; בן ליכטמן, ששירת על סיפון ה-*USS West Virginia*; ואירוויין גרבן, ששירת בתחנת האוויר של הצי במפרץ קנאוהה (Kaneohe Bay). סטן לויט מאוברלנד פארק שבקנזס שירת על סיפון ה-*USS Rigel*, וברנרד רוביין מרנצ'ו מיראז' שבקליפורניה שהה בשדה היקאם.

לוחמים יהודים שירתו, לחמו ונפלו בפרל הארבור בעת המתקפה היפנית על ארצות הברית. מעשי הגבורה שהפגינו אנשים אלה תועדו ברישומים הצבאיים של ארצנו. אנו יכולים להיות גאים בהם!

Photo # 80-G-10115 USS New Orleans in Hawaiian waters, 8 July 1942

Photo # 80-G-32456 USS California sinking at Pearl Harbor, 7 December 1941

שלושה גיבורים יהודים בזירת האוקיינוס השקט

גברים ונשים יהודים רבים התגלו כגיבורים במהלך הקרבות במלחמת העולם השנייה. לעיתים הקריבו את חייהם, ובמקרים אחרים נפצעו באורח קשה. ביבשה, באוויר ובים, לחמו יהודים כתף אל כתף לצד אחיהם האמריקאים.

כבר ביומה הראשון של המלחמה העניקו סמל מאיר לוין וחברו לצוות, קפטן קולין קלי, לאמריקאים סיבה להתעודד. השניים טסו מול חופי הפיליפינים כאשר הבחינו באוניית המערכה היפנית *Haruna*. קפטן קלי הטיס את המפציץ מעל ה-*Haruna*, ובאותו רגע הטיל לוין, ששימש כמטילן, את הפצצות ופגע בה פגיעה ישירה שהביאה לטביעתה. השניים זכו להכרה בארצות הברית בזכות אומץ לבם, ואף נכתבו עליהם שירים.

בקרב ים האלמוגים שבאוקיינוס השקט הטיל לוין את הפצצות שהשמידו אוניית תובלה גדולה עמוסה בחיילי אויב. עד ינואר 1943 כבר השתתף ביותר מ-60 גיחות. בדרכו חזרה לבסיס מאחת המשימות הפך לוין פעם נוספת לגיבור, באירוע שעלה לו בחייו.

מטוסו נקלע לסופת רעמים עזה ומד הדלק הראה כי המכל ריק. הטייס ניסה לצבור גובה אך לא הצליח, ונאלץ להנחית את המטוס בים הסוער. לוין יצא מתא הפצצות והחל לשחרר את רפסודות ההצלה עבור אנשי הצוות. גל גדול פגע במטוס ושבר אותו לשניים, ולוין נלכד בתוכו. אנשי הצוות, שישבו ברפסודות ההצלה, צפו באימה במטוס שוקע כשבתוכו לוין.

סמל מאיר לוין היה בן 25 בלבד במותו. במהלך שנות שירותו המעטות הוענקו לו צלב התעופה המצטיין (Distinguished Flying Cross), כוכב הכסף (Silver Star) עם עיטור עלה האלון (Oak Leaf Cluster), לב הארגמן (Purple Heart) ותעודת הצטיינות (Certificate of Merit).

בקרבות היבשה בזירת האוקיינוס השקט לחם בחיל הנחתים ברני רוס (בריל דייוויד רוזופסקי, "גאות הגטו"), שהיה אלוף עולם באגרוף מקצועני בשלוש קטגוריות משקל — משקל קל, משקל מעורב קל ומשקל מעורב. כאשר הותקפה פרל הארבור היה רוס, במונחי עולם האגרוף, כבר אדם מבוגר — בן 33. הוא התייצב בלשכת הגיוס של חיל הנחתים כדי להתגייס. ימי הלחימה שלו בזירת האגרוף אמנם הסתיימו, אך לא כך נכונותו להילחם באויבי ארצו.

ב-20 בנובמבר 1942, בגוודלקנל שבאוקיינוס השקט, השתתף ברני רוס בסיור כאשר הוא והכוח שאליו השתייך נתקלו בכוח חלוץ יפני. במקום התפתח קרב קשה שכלל לחימה מטווח קצר. רוב

אנשי הסיור של רוס נפצעו בידי היפנים. לאחר שטיפל בפצועים, החל רוס להילחם באויב לבדו. הקרב נמשך עד שעות הבוקר, אז הגיעה תגבורת. לאחר שאזלה התחמושת שברשותו, הוא נאלץ להשתמש בתחמושת שנותרה בידי הפצועים. על אומץ לבו הוענק לו עיטור כוכב הכסף (Silver Star).

סמל תאודור בילן שירת כמקלען במפציץ. הוא לחם בזירת האוקיינוס השקט והשתתף ביותר מ-250 גיחות תחת אש האויב. הוא סייע בפינוי אנשים וציוד מצפון אוסטרליה ומג'אווה. מטוסו השתתף בקרבות מעל רבאול, שם נזקפו לזכותו הפלתם של שני מטוסי זירו יפניים.

סמל בילן השתתף במשימות קרביות רבות. על שירותו הוענקו לו צלב התעופה המצטיין (Distinguished Flying Cross), מדליית האוויר (Air Medal), שני ציונים לשבח מטעם הטייסת וציון לשבח נוסף שעליו חתמו הגנרלים מקארטור וקני. הוא היה אחד מיהודים רבים שזכו להכרה בזירת האוקיינוס השקט על אומץ לבם בקרב.

יהודים שעוטרו במדליית הכבוד במלחמת העולם השנייה

איזידור ז' ג'כמן והוריו הגיעו לארצות הברית מברלין כשהיה בן שנתיים. המשפחה השתקעה בבולטימור, שם סיים את לימודיו בבולטימור סיטי קולג'. לאחר המתקפה היפנית על פרל הארבור התגייס לצבא ארצות הברית.

סמל ג'כמן היה צנחן שהציל את הפלוגה שלו מהשמדה בפלאמיירז' (Flamierge) שבבלגיה. ב-4 בינואר 1945 התחולל במקום קרב עז ומר. תוך התעלמות מוחלטת מביטחונו האישי, פרץ ג'כמן דרך מסך האש המרוכזת של האויב, ובפעולתו לבדו הציל את המצב.

מדליית הכבוד של הקונגרס הוענקה לו לאחר מותו. בנוסח הציון לעיטור נכתב:

"סמל ג'כמן, מפלוגה B של רגימנט חיל הרגלים המוצנח ה-513, הצטיין בגבורה יוצאת דופן ובתעוזה מעל ומעבר לנדרש במסגרת תפקידו, בפלאמיירז' שבבלגיה, ב-4 בינואר 1945. כאשר פלוגתו רותקה למקומה באש ארטילריה, מרגמות ונשק קל של האויב, תקפו את היחידה שני טנקי אויב וגרמו לה אבדות כבדות. סמל ג'כמן, שהבחין במצבם הנואש של חבריו, עזב את מחסו ותוך התעלמות מוחלטת מביטחונו האישי הסתער בשטח פתוח תחת מטר אש. הוא נטל בזוקה מחבר שנפל והתקדם לעבר הטנקים, אשר ריכזו את אשם לעברו. כשהוא מפעיל את הנשק לבדו, פגע באחד הטנקים ואילץ את שניהם לסגת. פעולתו ההרואית של סמל ג'כמן, שבמהלכה נפצע פצעים אנושים, שיבשה את מתקפת האויב כולה והביאה כבוד רב לו ולחיל הרגלים המוצנח."

סגן משנה ריימונד זוסמן היה היהודי השני שעוטר במדליית הכבוד של הקונגרס במלחמת העולם השנייה. הוא גדל בדטרויט והתגייס לצבא ארצות הברית כשהיה בן 23. הוא נהרג בצרפת, ימים אחדים לאחר הקרב שבעקבותיו הוענקה לו מדליית הכבוד של הקונגרס. במותו היה בן 26.

זוסמן היה קצין שריון, ואת גבורתו הפגין בקרב רחוב בכפר נורואה-לה-בור (Noroy-le-Bourg), שבעמק הרון. הוא פיקד על טנק שיצא מכלל פעולה בשטח. זוסמן נטל קרבין והתקדם ברגל לפני טנק אחר, כדי להנחות אותו ברחובות הכפר. בעודו מכון את אש הטנק במהלך ההתקדמות

ברחובות ולוחם בנשקו האישי, הרג 19 חיילי אויב, שבה 93 חיילים ולכד שני תותחי נ"ט, תותח נ"מ, שני מקלעים ושתי משאיות.

זוסמן הוביל את הטנק דרך מלכודות שהציבו הגרמנים וכיוון את אשו לעבר עמדות המקלעים של האויב כדי להשמידן. כאשר אזלה התחמושת בקרבין שלו, נטל תת־מקלע תומפסון והמשיך להילחם באמצעותו. כאשר חשש ממלכודת באחד הצמתים, נכנס זוסמן לבדו כדי לאתר את האויב. כשהטנק הגיע מעבר לפינת הצומת, מצא הצוות את זוסמן כשברשותו 30 שבויים ושני תותחי נ"ט שבהם השתמשו הגרמנים.

ג'קמן וזוסמן, האחד מש"ק והאחר קצין, היו דוגמה לאומץ לבם ולגבורתם של הלוחמים היהודים במלחמת העולם השנייה. סיפורי גבורתם הם תשובה לאלה המטילים ספק ביכולת הלחימה ובאומץ לבם של יהודים ששירתו בכוחות המזוינים של ארצות הברית.

קפטן בן ל' סלומון: יהודי שעוטר במדליית הכבוד במלחמת העולם השנייה

קפטן בן ל' סלומון עוטר במדליית הכבוד לאחר מותו, 58 שנים לאחר שהקריב את חייו כדי להציל חיילים פצועים בקרב סאיפאן במלחמת העולם השנייה.

הוא שירת כרופא שיניים בצוות הרפואי של דיוויזיית הרגלים ה-27, כאשר פתחו היפנים במתקפה רחבת־היקף בגזרתו. אלפי חיילים יפנים הסתערו במתקפה עזה, שבמהלכה נהרגו או נפצעו הרופאים שהיו מופקדים על הטיפול הרפואי. קפטן בן סלומון היה היחיד שנותר כשיר לקבל לידייו את הפיקוד על תחנת העזרה הראשונה.

קפטן סלומון שהה באוהל עם חיילים פצועים כאשר החלו החיילים היפנים להופיע באזור. הוא הורה לחובשים לפנות את הפצועים לעורף, ונשאר מאחור כדי לחפות עליהם ולבלום את האויב.

הוא נטל רובה והתקדם אל חזית האוהל, שם הבחין במקלע שלצדו היו מוטלים ללא רוח חיים שני חיילים אמריקאים. סלומון תפס את מקומם ליד המקלע והחל לירות. בבוקר נמצא מת כשהוא מוטל על המקלע וידו עדיין על ההדק. לפני עמדתו נמצאו גופותיהם של 98 חיילים יפנים.

אחת הסיבות לעיכוב בהענקת מדליית הכבוד לקפטן בן סלומון הייתה התפיסה המוטעית שלפיה אנשי הצוות הרפואי אינם יכולים לקבל את מדליית הכבוד על גילוי גבורה בקרב. אולם התעלמו מן העובדה שהמגבלה חלה כאשר איש צוות רפואי נוטל חלק בפעולה התקפית; ניתן היה להעניק את העיטור בגין פעולה הגנתית, כפי שהיה במקרה של קפטן סלומון.

קפטן סלומון סיים בשנת 1937 את לימודיו בבית הספר לרפואת שיניים של אוניברסיטת דרום קליפורניה (University of Southern California) בלוס אנג'לס. ד"ר ג'ון אינגל, לשעבר דיקן בית הספר לרפואת שיניים, נכח בטקס שנערך בושינגטון הבירה ב-2 במאי 2002, שבו הוענקה המדליה באופן רשמי. מדליית הכבוד של סלומון מוצגת בבית הספר לרפואת שיניים.

ד"ר אינגל ראיין את אביו של סלומון, שסיפר לו כי בן היה יהודי, וכי גם אמו המנוחה וגם הוא עצמו היו יהודים.

הרב אלכסנדר גוד: רב צבאי וגיבור מלחמת העולם השנייה

ב-3 בפברואר 1943 עשתה האונייה *SS Dorchester*, שעל סיפונה כ-900 אנשי צבא אמריקאים שהיו בדרכם לחזית, את דרכה במים הקפואים והסוערים מול חופי גרינלנד, כאשר נפגעה מטורפדו ששוגר מצוללת גרמנית. היא נאלצה לעזוב את השיירה, וזמן קצר לאחר מכן פגע בה טורפדו נוסף פגיעה ישירה והרג 100 מאנשי הצבא שהיו בבטן האונייה.

ברחבי האונייה שררו בלבול, אימה וכאוס, בשעה שהחיילים התרוצצו בניסיון להשיג חגורות הצלה, ובמקרים רבים אף ניסו להספיק להתלבש. ארבעה אנשי דת ניסו להרגיע את האנשים: הרב אלכסנדר ד' גוד; ג'ון פ' וושינגטון, כומר קתולי; ג'ורג' ל' פוקס, כומר מתודיסטי; וקלארק פ' פולינג, כומר מן הכנסייה הרפורמית של אמריקה.

חגורות ההצלה הנוספות חולקו, אך עדיין נותרו אנשי צבא רבים ללא חגורות. מול ארבעת אנשי הדת ניצבו ארבעה חיילים שלא היו ברשותם חגורות הצלה. הם היו קפואים מקור ומפוחדים. ארבעת אנשי הדת הסירו את חגורות ההצלה שלהם ומסרו אותן לארבעת החיילים. האונייה שקעה במהירות אל תוך הים. סירות הצלה רבות כבר התמלאו באנשים, ואחרות הורדו אל המים. ארבעת אנשי הדת נעו על פני הסיפון, סייעו לחיילים להיכנס לסירות ההצלה וניחמו את אלה שאחזה בהם אימה. לבסוף הורדו כל סירות ההצלה אל המים, כשהן מלאות בחיילים שנותרו.

המראה האחרון שראו הניצולים מן ה־Dorchester היה של ארבעת אנשי הדת כשהם נאחזים זה בזה על הסיפון הנטוי, בשעה שהאונייה שקעה לאיטה בים. זרועותיהם היו שלובות וראשיהם מורכנים בעת שכל אחד מהם התפלל לאלוהיו: "שמע ישראל, ה' אלוהינו, ה' אחד ... אבינו שבשמים ... יתקדש שמך ... תבוא מלכותך ... ייעשה רצונך."

בנימין אפשטיין, ניצול מניו יורק, נזכר באותו לילה גורלי. הוא הכיר אישית כל אחד מארבעת אנשי הדת, ולעולם לא שכח כיצד צפה בהם שוקעים עם האונייה. מתוך 900 האנשים שהיו על סיפונה, רק 229 ניצלו.

הרב גוד היה בנו של רב מווישינגטון הבירה. במהלך לימודיו בתיכון איסטון בווישינגטון זכה במדליות רבות בטניס, בשחייה ובאתלטיקה. בעת שלמד לרבנות היה פעיל במשמר הלאומי. גוד נישא לחברה לספסל הלימודים מימי התיכון, ולשניים נולדה בת אחת. לאחר שקיבל את משרת הרבנות הראשונה שלו, נסע לאוניברסיטת ג'ונס הופקינס, במרחק של כ־45 מייל, כדי להשלים דוקטורט בשפות המזרח.

ב־13 בפברואר 1951 חנך הנשיא הארי ס' טרומן את "קפלת ארבעת אנשי הדת" (Chapel of the Four Chaplains), בפינת הרחובות ברוד וברקס בפילדלפיה, פנסילבניה. הקפלה הבין־דתית הוקמה כאתר הנצחה לארבעת אנשי הדת שמסרו את חייהם כדי להציל אחרים. במקום שלושה מזבחות — קתולי, יהודי ופרוטסטנטי. מעל הכניסה דולק נר תמיד, הקורא לכל בני האדם לאחדות שאותה הפגינו ארבעת אנשי הדת בגבורתם. לימים הועברה קפלת ארבעת אנשי הדת לוואלי פורג', פנסילבניה.

הרב גוד היה אחד מ־309 רבנים שקיבלו מינוי כרבנים צבאיים במהלך מלחמת העולם השנייה. הוא היה אחד מני רבים שמסרו את חייהם.

[הרב ר' פ' גרוסמן: גיבור קרב לייטה במלחמת העולם השנייה](#)

הרב ר' פ' גרוסמן עוטר בכוכב הכסף (Silver Star) על ידי הנשיא הארי טרומן בשנת 1945, על גבורתו ועל התעלמותו המוחלטת מסכנת החיים שנשקפה לו במהלך הלחימה באויב בלייטה שבאיי הפיליפינים, במלחמת העולם השנייה.

הרב רט פ' גרוסמן, בנם של רוז ומקס גרוסמן המנוחים, נולד ב־10 ביוני 1917 בפליינס, פנסילבניה. הוא גויס לצבא ב־19 במרץ 1942 יחד עם אחיו הבכור, אבנר. לאחר שסיים את הטירונות נשלח לזירת האוקיינוס השקט, שם הצטרף לפלוגת "פסל החירות" (Statue of Liberty Company), ברגימנט הרגלים ה־307 של הדיוויזיה ה־77.

בשנת 1944 שירת גרוסמן כסייר קדמי, ויחידתו, לצד דיוויזיית הנחתים השלישית, השתתפה בגל הפלישה הראשון לגואם. לאחר שהאי נכבש ואובטח, נשלחה יחידתו לאיי הפיליפינים, שם נתקלה באויב.

במהלך הלחימה ביפנים נותקו גרוסמן ושלושים חיילים נוספים מיחידתם. גרוסמן הבין כי יש להגן על צוות המקלע. במהלך ההגנה על אנשיו הרג בכידונו חמישה חיילים יפנים תוקפים.

לאחר שהאזור טוהר מן האויב נשלחה יחידתו של גרוסמן לאי אִיֶה שימה (Ie Shima), סמוך לאוקינאווה. שם נקלע גרוסמן לחילופי אש עם צלף יפני. בעת שירה בצלף, פגע כדורו של הצלף בידו השמאלית של גרוסמן וקטע את הקמיצה.

גרוסמן עוטר בכוכב הכסף (Silver Star) ובלב הארגמן (Purple Heart). כמו כן הוענקו לו אות המערכה בזירת אסיה והאוקיינוס השקט (Asiatic-Pacific Theater of Operations Ribbon) עם שלושה כוכבי מערכה מארד, אות שחרור הפיליפינים (Philippine Liberation Service Ribbon), ראש חץ מארד (Bronze Arrowhead) ואות ההתנהגות הטובה (Good Conduct Ribbon). בעת שחרורו מן הצבא, ב־27 באוקטובר 1945, שימש כסמל בפועל.

בנוסף הציון לעיטור כוכב הכסף, שהוענק בהוראת נשיא ארצות הברית, נכתב:

"טוראי ראשון הרברט פ' גרוסמן (מספר אישי בצבא 23175861), חיל הרגלים, צבא ארצות הברית. על גילוי גבורה בפעולה בלייטה שבאיי הפיליפינים, ב־20 בדצמבר 1944. בעת שצוות מקלע כבד נע לעמדת ירי חדשה, הוא נתקל באש אויב עזה ונזקק בדחיפות לחיפוי באש. ביוזמתו שלו מיהר טוראי ראשון גרוסמן לעזרת צוות המקלע והרג חמישה מן החיילים היפנים המסתערים, שאחד מהם עמד להשליך רימון לעבר הצוות. בהמשך, כאשר הועבר המקלע מטרים אחדים קדימה ולימין, נתקלו אנשיו באש כבדה ביותר. תוך התעלמות מוחלטת מסכנת החיים שנשקפה לו, הסתער טוראי ראשון גרוסמן על עמדת האויב, ירה בחייל אויב אחד, הרג אחר בכידונו ונטרל את נקודת ההתנגדות של האויב. גילויי האומץ והמנהיגות שלו היו מקור השראה לכל מי שחזה בהם."

הרברט פ' גרוסמן נפטר ב־22 ביולי 2006, והוא ייזכר תמיד בזכות אומץ לבו ושירותו בהגנת ארצנו.

סגן פרנסס סלנגר: אחות צבאית יהודייה שנהרגה במלחמת העולם השנייה

בבוקר 21 באוקטובר 1944 שלחה סגן פרנסס סלנגר, מחיל האחיות של צבא ארצות הברית, מכתב לעיתון *Stars and Stripes*, ובו סיפרה לחיילים האמריקאים עד כמה היא גאה בהם. באותו ערב הייתה יחידתה למטרה של הפגזה ארטילרית גרמנית, ואחד הפגזים התפוצץ בקרבתה. סלנגר ושלוש אחיות נוספות נפגעו מרסיסים. בעודה שוכבת פצועה אנושות, לא השמיעה ולו מילת תלונה אחת. היא דאגה לאחיות האחרות שנפגעו וחששה מן הצער שמותה יסב למשפחתה בבוסטון. באותו ערב מתה מפציעה. מכתבה פורסם ב־7 בנובמבר 1944.

סלנגר גדלה ברוקסברי, מסצ'וסטס. היא הוסמכה לקצונה בדרגת סגן בחיל האחיות של צבא ארצות הברית ושירתה בבית חולים שדה אמריקאי.

סלנגר הייתה נמוכת קומה וכהת שיער, והייתה בין האחיות הראשונות שנחתו בצרפת. היא ירדה אל החוף יחד עם מחלקת בית החולים, כשהיא צועדת במים ונאחזת בחגורותיהם של החיילים כדי שהגלים לא יפילו אותה. מיד עם הגיעה לחוף החלה לטפל בחיילים הפצועים והחולים שפונו לעורף לקבלת טיפול רפואי.

בעת שטיפלה בפצועים החלה סלנגר להבין את גודל ההקרבה של החיילים הללו. היא הרגישה שעליה לתת ביטוי לתחושותיה, ולכן החליטה לכתוב מכתב ל־*Stars and Stripes*, עיתונם של החיילים האמריקאים:

"אני כותבת את הדברים האלה לאור פנס. החיילים אומרים שגם אנחנו חיות בתנאים קשים, אבל כאן, באוהל הקטן שלנו, אנחנו לא ממש מרגישות כך. אנחנו מדשדשות בבוע עד הקרסוליים. אתם נאלצים לשכב בתוכו. אנחנו מוגבלות לשטח הקרוב אלינו — מרעה לפרות או שדה חציר — אבל בעצם, מי אינו מוגבל? יש לנו תנור ופחם. אפילו חבל כביסה יש לנו באוהל. ממש ברגע זה התחתונים הצבאיים שלנו רוקדים להם ברוח, בעוד הרוח מייללת, האוהל מתנופף באופן מדאיג, הגשם מכה בחוזקה והתותחים יורים... נכון, גם אנחנו חיות בתנאים קשים. אבל בפניכם — האנשים שמאחורי התותחים, אלה שנוהגים בטנקים שלנו, מטיסים את מטוסינו, משיטים את אוניותינו ובונים את הגשרים שלנו; אלה שסוללים את הדרך ואלה שנותרו מאחור — בפניכם אנו מסירות את

קסדותינו. לכל חייל הלובש את מדי ארצות הברית — לכם נתונים הערכתנו וכבודנו העמוקים ביותר."

סלנגר נקברה בבית קברות צבאי בצרפת. קברה היה מוקף בקבריהם של הלוחמים שאותם העריכה וכיבדה. על קברה ניצב מגן דוד, שהעיד בפני העולם כי כאן טמונה גיבורה יהודייה שמתה בעת שלחמה למען ארצה. שנים לאחר מכן הועברו שרידיה לבית קברות יהודי באזור בוסטון.

נשים יהודיות ששירתו במלחמת העולם השנייה הקימו סניף לנשים בלבד של ארגון ותיקי המלחמה היהודים של ארצות הברית (Jewish War Veterans of the USA), וקראו לו על שמה: "Lieutenant Frances Slanger Memorial Post" — "סניף הזיכרון על שם סגן פרנסס סלנגר".

שני גיבורים יהודים בזירת האוקיינוס השקט

גיבורים אינם נולדים; הם נוצרים כאשר הם ניצבים בפני מצב המחייב אותם לפעול מעבר למצופה מהם. כך היה גם במקרה של שני לוחמים יהודים צעירים שנלחמו ביפנים בזירת האוקיינוס השקט במלחמת העולם השנייה. החובש הצבאי היימן אפשטיין מאומהה, נברסקה, ורב־טוראי לירוי דיימונד מחיל הנחתים, תושב ניו יורק, היו שניים מגיבורים אלה.

יחידתו של אפשטיין לחמה ביפנים בגינאה החדשה לצד הכוחות האוסטרליים. כתב המלחמה האמריקאי ג'ורג' ולר כתב על 12 השעות האחרונות בחייו של אפשטיין, כפי שתיאר אותן בפניו מפקדו, מייג'ור ברט זיף. יחידתו של אפשטיין נשלחה לקו החזית כדי להעביר אספקה ולטפל בפצועיה של מחלקה שרותקה למקומה באש האויב. היפנים הציבו צלפים בעצים ושני מקלעים שאפשרו להם ליצור אש צולבת. כאשר הגיעה יחידתו של אפשטיין, פתחו היפנים באש מקלעים, בעוד הצלפים מספקים להם אש מסייעת. כמה מן החיילים האמריקאים נהרגו, ומייג'ור זיף סירב לאפשר לחובשים שלו לסכן את חייהם ולצאת לטפל בפצועים.

אפשטיין החליט לצאת לעזרת הפצועים והחל לזחול לעברם, בעודו הופך למטרה לאש המקלעים היפניים. הוא עבר מפצוע אחד למשנהו, טיפל בפצעייהם באמצעות סולפנילאמיד וחבש אותם. כך המשיך לאורך כל הלילה, עד שכדור פגע בו ופצע אותו אנושות. למחרת נקבר בידי חבריו ליחידה, שסברו כי בפעולתו עשה מעל ומעבר לנדרש ממנו במסגרת תפקידו.

גוודלקנל סימנה את תחילתה של מתקפת הנגד האמריקאית לכיבושם מחדש של האיים שעליהם השתלטו היפנים לאחר פרל הארבור. שם, באוגוסט 1942, המתין רב־טוראי לירוי דיימונד מחיל

הנחתים והטוראים אלברט א' שמידט וג'וני ריברס בעמדת המקלע שלהם ליד נחל, בציפייה למתקפת נגד יפנית.

יריות בודדות מצד האויב הלכו והתגברו עד שהפכו לאש כבדה, בשעה שמאות חיילים יפנים חצו את הנחל תוך כדי ירי. ג'וני ריברס נהרג מיד. שמידט המשיך לירות במקלע, בעוד דיימונד מזין אותו בחגורות תחמושת. הקרב היה עז, וחיילים יפנים המשיכו ליפול מאש המקלע של שמידט. דיימונד המשיך להזין את המקלע בתחמושת עד שחש צריבה בזרועו והבין שנפצע. הוא נטל את הנשק האוטומטי של ריברס והמשיך לירות בו בידו הבריאה. היפנים הצליחו להציב כמה צלפים בעצים מאחוריהם, ואחד מהם ירה בפניו של שמידט ועיוור אותו. דיימונד הנחה אותו בקול לאיזה כיוון להמשיך לירות במקלע, והשניים המשיכו לפגוע בחיילי האויב.

כאשר חולצו לבסוף, נמצאו לפניהם גופותיהם של כ-200 חיילים יפנים. מעשי הגבורה של דיימונד וחבריו ליחידה היו לבסיס עלילתו של סרט המלחמה "גאוות המארינס" (*The Pride of the Marines*). על גבורתו עוטר דיימונד בצלב הצי (Navy Cross) ובלב הארגמן (Purple Heart), ושמו יישאר לעד חלק מן הרשימה הארוכה של הגיבורים היהודים באמריקה.

דוד "מיקי" מרכוס: גיבור בארצות הברית ובישראל

דוד "מיקי" מרכוס היה גיבור שלחם למען שתי המדינות שאהב, ארצות הברית וישראל, וזכה להכרה על פועלו הצבאי מצד צבאותיהן של שתייהן. הוא נולד בלואר איסט סייד של ניו יורק וסיים את לימודיו באקדמיה הצבאית וסט פוינט בשנת 1924. במהלך שירותו בצבא למד משפטים, וכאשר עבר לחיים האזרחיים בשנת 1927 הצטרף למשרד התובע הכללי של ארצות הברית. ראש עיריית ניו יורק פיורלו לה גוארדיה העריך את מרכוס ושכנע אותו להצטרף למחלקת בתי הסוהר של העיר בשנת 1934; בשנת 1940 מונה לנציב המחלקה.

עם פרוץ מלחמת העולם השנייה חזר מרכוס לצבא בדרגת לוטננט קולונל. הוא מונה לפרקליט צבאי של דיוויזיה ובהמשך למפקד דיוויזיה, ובשנת 1943 השתתף בישיבות "חמשת הגדולים". כאשר החליטו בעלות הברית לפלוש לנורמנדי, התנדב מרכוס להשתתף במתקפה המוטסת ביום הפלישה. אף שלא עבר קודם לכן הכשרה מתאימה, הצטרף לצנחנים וצנח בנורמנדי.

בשנת 1945 הצטרף מרכוס למטהו של הגנרל לושיוס ד' קליי, כדי לסייע בפיקוח על הממשל הצבאי בגרמניה לאחר תבוסת הנאצים. מרכוס עוטר בצלב השירות המצטיין (*Distinguished Service*)

(Cross), בכוכב הארד (Bronze Star) ובעיטורים בריטיים. בשנת 1947 פרש מן הצבא בדרגת קולונל.

מרכוס לא הצליח לשכוח את כניסתו למחנה הריכוז דכאו בראש טור טנקים ואת המראות של היהודים החיים והמתים שנגלו לעיניו. הוא החליט בשל כך לעשות ככל שביכולתו על מנת לעזור להקים מדינה יהודית בארץ ישראל, כדי שליהודים יהיה מקום שבו יוכלו לחיות אם יבחרו בכך.

ההגנה והסוכנות היהודית יצרו עמו קשר וביקשו ממנו להגיע לארץ ישראל ולסייע בבנייתו של הצבא שהיה אז בראשית דרכו. בינואר 1948 הוברח מרכוס דרך הכוחות הבריטיים תחת השם "מיקי סטון". באחד ממחסומי הביקורת נעצר והתבקש להציג תעודה מזהה. הזקיף הבריטי, שלא היה ערני במיוחד, קיבל את המסמכים המזויפים שנשאו את השם מיקי סטון. אילו היה מתבונן היטב, היה מבחין בטבעת וסט פוינט שענד מרכוס.

מרכוס עבד יומם ולילה בהכשרת המגויסים הישראלים חסרי הניסיון, בניסיון להפוך אותם לחיילים. ההערכה הייתה שהלגיון הערבי של עבר הירדן עלול לתקוף בכל רגע, במטרה להשמיד את ישראל. מרכוס שב לזמן קצר לארצות הברית וחזר לישראל במאי 1948. הוא מונה למפקד חזית ירושלים והיה הקצין הראשון שקיבל את הדרגה החדשה "אלוף". למרכוס היה תפקיד מרכזי בארגון בתי ספר לקצינים, בכתיבת ספרי הדרכה, בהוראת השימוש בסוגי הנשק השונים ובסיוע לטיפול רוח הלחימה בצבא.

בשעות הבוקר המוקדמות של 11 ביוני 1948 סייר מרכוס לאורך גדר המערכת של מפקדתו הצבאית באבו גוש, כאשר זקיף ישראלי טעה בזיהויו כאויב והרג אותו בשוגג. צבא ישראל חלק לו כבוד על מנהיגותו ועל תרומתו להגנת ישראל.

גופתו של דוד "מיקי" מרכוס הוחזרה לארצות הברית, והוא נקבר בווסט פוינט בטקס צבאי מלא. היישוב משמר דוד שביהודה נקרא על שמו. מרכוס היה אדם שזכה להיות לגיבור בשתי המדינות שאהב.

שני קצינים זוטרים יהודים במלחמת העולם השנייה

מילטון א' ("מיקי") וולדור מניו ג'רזי היה דוגמה לדמותו של הגיבור היהודי בקרב הקצונה הזוטרה האמריקאית. סגן ראשון וולדור שירת כמטילן בחיל האוויר העשירי בזירת סין-בורמה-הודו במהלך מלחמת העולם השנייה.

וולדור השתתף ב-68 משימות מפרכות שבהן הופצו מתקנים יפניים בבורמה הכבושה. פעמים רבות היה מפציץ B-24 שלו למטרה למטוסי קרב ולתותחי נ"מ של האויב. הטיסה מעל "הגיבנת" שבין סין, בורמה והודו הייתה תמיד משימה מסוכנת ביותר. על אומץ לבו בקרב הוענקו לו צלב התעופה המצטיין (Distinguished Flying Cross), מדליית האוויר (Air Medal) עם עיטור עלה האלון (Oak Leaf Cluster), עיטור מטעם סין הלאומית ועיטורים אמריקאיים נוספים.

במהלך משימותיו הרבות פגש את הגנרל קלייר שנולט והתיידד עמו. שנולט היה מפקד "הנמרים המעופפים" (Flying Tigers), ובהמשך היה למפקד חיל האוויר האמריקאי בסין. כאשר עזב וולדור את חיל האוויר ושב לחיים האזרחיים, נשא דרגת קפטן.

הוא היה לעורך דין מצליח והחל לעסוק בפוליטיקה ובארגוני ותיקי צבא. בשנת 1965 נבחר למפקד הארצי של ארגון ותיקי המלחמה היהודים של ארצות הברית (Jewish War Veterans of the USA). הוא כיהן כחבר בסנאט של מדינת ניו ג'רזי וכתב את הספר Peddlers of Fear, שחשף את פעילותה של אגודת ג'ון בירץ' (John Birch Society). אחיו הצעיר, ג'רום נ' וולדור, הוא מייג'ור גנרל בדימוס בחיל האוויר של ארצות הברית וממנהיגי הפדרציה היהודית המאוחדת של MetroWest.

בזירת האוקיינוס השקט לחמו כוחות חיל הנחתים של ארצות הברית במטרה לכבוש מחדש את האיים המרכזיים שעליהם השתלטו היפנים בשלבים הראשונים של המלחמה. מייג'ור אירווינג שכטר מניו יורק נחת עם יחידת ההסתערות שלו בחופי טיניאן, אחד מאיי מריאנה. עם נחיתתם נתקלו באש האויב, בשעה שביססו ראש גשר שנועד להגן על האגף השמאלי של כוח הפלישה.

לאחר לילה שקט התעוררו מייג'ור שכטר ואנשי הנחתים שלו למטח של אש יפנית ורימוני יד. אנשיו השיבו מיד באש כדי למנוע מן הכוח היפני העדיף במספרו לפרוץ את קווייהם. הקרב נמשך שעות רבות, ומספר הלוחמים שעמדו לרשותו של מייג'ור שכטר הלך והצטמצם בעקבות האבדות הרבות שספגו. לבסוף הגיע כוח תגבור לעזרתם והדף את היפנים בחזרה אל קווייהם.

מייג'ור שכטר מצא עצמו שוב נלחם באויב כאשר פלשו הנחתים לסאיפאן. הוא הוביל את פלוגת הרובאים שלו לקרב נגד היפנים, תוך שהוא חושף את עצמו לאש כדי שיוכל לכוון טוב יותר את אנשיו ואת ירי הרובים שלהם. יחידתו ספגה אבדות רבות, והוא ניהל את פינוי הפצועים עד שהוחלפו בידי יחידה אחרת של חיל הנחתים.

על אומץ לבו הוענקו למייג'ור שכטר צלב הצי (Navy Cross), כוכב הארד (Bronze Star Medal), לב הארגמן (Purple Heart) וציון לשבח יחידתי נשיאותי (Presidential Unit Citation).

מילטון וולדור ואירווינג שכטר היו דוגמאות מייצגות לרבים מן הגיבורים היהודים ששירתו בשורות הקצונה הזוטרה במלחמת העולם השנייה.

גנרלים יהודים בצבא ארצות הברית ששירתו בהצטיינות במלחמת העולם השנייה

הגנרל מוריס רוז הוכיח את גבורתו הן במלחמת העולם הראשונה והן במלחמת העולם השנייה.

רוז, בנם של הרב סמואל רוז ורעייתו, נולד ב־26 בנובמבר 1899 במידלטאון, קונטיקט. במלחמת העולם הראשונה שירת בדרגת סגן משנה בחיל המשלוח האמריקאי, שלחם בגרמנים על אדמת צרפת. עם תום המלחמה החליט להפוך את השירות הצבאי לקריירה. במלחמת העולם השנייה שירת כראש המטה של דיוויזיית השריון השנייה, ובשנת 1943 הועלה לדרגת בריגדיר גנרל.

דיוויזיית השריון השנייה נשלחה לצפון אפריקה, שם השתתף רוז בקרבות שריון רבים נגד הגרמנים. עם כניעת הצבא הגרמני ניהל הגנרל רוז את המשא ומתן על כניעתם ללא תנאי של הכוחות הגרמניים בתוניסיה. הוא זכה לכינוי "Old Gravel Face" בשל התנהלותו הקשוחה והישירה מול הגרמנים. לאחר מכן מונה למפקד דיוויזיית השריון השלישית באירופה. בשנת 1944 הועלה לדרגת מייג'ור גנרל. הוא הוביל את כוחות השריון שלו בקרבות נגד הגרמנים דרך צרפת ובלגיה ועד לתוך גרמניה. במהלך קרב עז בגרמניה נהרג הגנרל רוז.

רוז עוטר במדליית השירות המצטיין (Distinguished Service Medal), בכוכב הכסף (Silver Star) ובלב הארגמן (Purple Heart). צבא צרפת העניק לו את אות לגיון הכבוד (Légion d'honneur) ואת צלב המלחמה (Croix de Guerre). העיתונות האמריקאית התאבלה על מותו ושיבחה את אומץ לבו ואת הישגיו בקרב. ה־New York Times כתב: "צבא ארצות הברית איבד את אחד מקציניו המיומנים והאמיצים ביותר, ובנוסף אדם בעל קסם אישי נדיר..." ה־Chicago Daily News כתב: "יצא לו מוניטין כמפקד יוצא דופן של אנשים. שבויים גרמנים דיברו עליו כעל היחיד שראוי להיחשב ליורשו של רומל..."

סוכנות הידיעות North American Newspaper Alliance כתבה: "אני סבור שבמותו של מוריס רוז ספג הצבא הזה את האובדן היחיד הגדול ביותר שלו — אובדן גדול כמו זה של סטנוול ג'קסון במלחמת האזרחים. הוא היה דוגמה מושלמת לחייל האמריקאי במיטבו..."

דיוויזיית השריון השלישית של הגנרל רוז רשמה לזכותה שורה של הישגים יוצאי דופן: היא הייתה הדיוויזיה הראשונה שחצתה את גבול גרמניה; הראשונה שפרצה את קו זיגפריד; הראשונה שהפילה מטוס אויב מעל אדמת גרמניה; והראשונה שירתה פגז ארטילרי אל תוך שטח גרמניה. ב־29 במרץ 1945, במרכז גרמניה, ביצעו חייליו של רוז את ההתקדמות הארוכה ביותר ביום אחד שביצעה דיוויזיה כלשהי של בעלות הברית במהלך המלחמה.

באופן טרגי, למחרת נהרג רוז בקרב בעת שניסה לאתר יחידה קדמית של דיוויזיית השריון השלישית שנותרה בעקבות פעילותם של טנקים גרמניים. הוא היה בן 45 בלבד. מלחמת העולם השנייה באירופה עתידה הייתה להסתיים חמישה שבועות לאחר מכן. בשנת 1945 הובא רוז לקבורה בטקס צבאי מלא.

בריגדיר גנרל ג'וליוס אוקס אדלר היה גיבור מעוטר נוסף של מלחמות העולם הראשונה והשנייה. במלחמת העולם הראשונה פיקד על גדוד חי"ר בחזית המערבית בצרפת. הוא השתתף בקרבות רבים נגד הגרמנים ואף נפגע מגז רעיל.

במלחמת העולם השנייה פיקד הגנרל אדלר על דיוויזיית הרגלים ה-77, שהייתה אחראית להגנת הוואי בשנים 1941–1944. על מנהיגותו ואומץ לבו במלחמת העולם הראשונה הוענקו לו צלב השירות המצטיין (Distinguished Service Cross), כוכב הכסף (Silver Star) עם עיטורי עלה האלון (Oak Leaf Clusters), לב הארגמן (Purple Heart), אות לגיון הכבוד הצרפתי (Légion d'honneur) וצלב המלחמה הצרפתי עם דקלים (Croix de Guerre with Palms). בשנת 1948 מונה למייג'ור גנרל בכוחות המילואים של צבא ארצות הברית.

לאחר מלחמת העולם השנייה הצטרף אדלר ל-The New York Times כסגן נשיא, ובהמשך היה למנהל הכללי של העיתון. כמו כן שימש כמוציא לאור של ה-Chattanooga Times. בשנת 1945 הזמין הגנרל אייזנהאואר אותו ועוד 17 בכירים בתעשיית העיתונות לבקר במחנות הריכוז ששוחררו. הביקור הניע אותו לכתוב סדרת מאמרים עבור ה-New York Times, שבה תיאר את חוויותיו ואת תחושותיו.

קצינים יהודים גיבורי הצי וחיל הנחתים

במהלך מלחמת העולם השנייה הפיצה התעמולה היפנית את המיתוס שלפיו לוחמיה לעולם אינם נופלים בשבי. מטרתה הייתה ליצור רושם כי הם בלתי מנוצחים. מייג'ור גנרל מלווין קרולוויץ', הקצין היהודי הבכיר ביותר בחיל הנחתים של ארצות הברית, היה בין הראשונים שניפצו את המיתוס הזה. באחד הקרבות שבהם השתתף שבה בעצמו חיילים יפנים. מייג'ור גנרל קרולוויץ' היה הראשון שהניף את דגל ארצות הברית על אדמת יפן.

עבור מייג'ור גנרל קרולוויץ', הלחימה להגנת ארצות הברית מפני אויביה במלחמת העולם השנייה לא הייתה דבר חדש. במלחמת העולם הראשונה התגייס לחיל הנחתים של ארצות הברית כטוראי. יחידתו נשלחה לצרפת להילחם בצבא הגרמני, והוא הצטיין בקרב ביער בֶּלוֹ (Belleau Wood).

לאחר מלחמת העולם הראשונה שב לחיים האזרחיים, הקים משפחה ובנה קריירה מצליחה כעורך דין. לאחר המתקפה היפנית על פרל הארבור חזר לשירות בחיל הנחתים כקצין.

מייג'ור גנרל קרולוויץ' עוטר בכוכב הארד (Bronze Star) עם עיטורים נוספים, בלב הארגמן (Purple Heart), בציון לשבח יחידתי נשיאותי (Presidential Unit Citation) ובציון לשבח יחידתי של הצי (Naval Unit Citation). כמו כן הוענק לו אות הוקרה מיוחד מטעם מזכיר הצי. במהלך מלחמת קוריאה נשלח למשימה מיוחדת.

עם הקמת מדינת ישראל, כאשר נזקקה לקציני צבא מנוסים שיסייעו בהדרכתו ובבנייתו של צבאה הצעיר, הצטרף מייג'ור גנרל קרולוויץ' לגיבורים יהודים נוספים ממלחמת העולם השנייה שהגיעו לישראל כדי לסייע.

כאשר קיבל אדמירל בן מוריל את הכוכב הרביעי שלו, הוא היה לקצין היהודי בעל הדרגה הגבוהה ביותר בתולדות צי ארצות הברית. אדמירל מוריל היה גיבור נוסף ששירת את ארצו בשתי מלחמות. במלחמת העולם הראשונה התגייס לצי והוסמך לקצונה בדרגת סגן משנה (Lieutenant Junior Grade). הוא הוצב בחיל ההנדסה האזרחית (Civil Engineer Corps), ובהמשך התקדם במהירות בסולם הדרגות. בשנות ה-30 שירת כקצין עבודות ציבוריות בפרל הארבור, ולאחר מכן מונה לראש חיל ההנדסה האזרחית של הצי. הוא הועלה לדרגת אדמירל משנה (Rear Admiral), ובשנת 1944 העניק לו הנשיא רוזוולט דרגת תת-אדמירל (Vice Admiral).

עם פרוץ מלחמת העולם השנייה הקים אדמירל מוריל, בתחילה עם 3,000 איש, את יחידות ה-Seabees — גדודי הבנייה של צי ארצות הברית. עד תום המלחמה גדל הכוח לכ-250,000 איש. אנשי ה-Seabees בפקודו הקימו שדות תעופה, סללו דרכים ובנו מבני מגורים באיים בלתי מפותחים ברחבי האוקיינוס השקט.

אדמירל משנה לואיס דרלר היה מוותיקי מלחמות העולם הראשונה והשנייה ומגיבוריהן. ביוני 1918, במהלך מלחמת העולם הראשונה, הוסמך לקצונה בדרגת סגן משנה (Lieutenant Junior Grade) והוצב בתפקיד הנדסי. לאחר המלחמה נשאר בשירות בצי והתקדם במהירות בסולם הדרגות, עד שבשנת 1943 הועלה לדרגת אדמירל משנה (Rear Admiral). במהלך מלחמת העולם השנייה השתתף בפעילות מבצעית כחבר במטה מפקד הכוח האמפיבי בזירת האוקיינוס השקט, בין 10 באפריל ל-7 במאי 1942.

לאחר ששב לארצות הברית התייצב במפקדת המחוז הימי הרביעי בפילדלפיה, שם עסק בתכנון משחתות שנבנו במקום עבור הצי הברזילאי. על שירותו בתפקידיו הרבים זכה אדמירל דרלר להכרה והוענק לו עיטור לגיון ההצטיינות (Legion of Merit).

ממלחמת העצמאות של ארצות הברית ועד מלחמת העולם השנייה הצטיינו יהודים בשירותם בצי ארצות הברית — ממלחים פשוטים ועד אדמירל בעל ארבעה כוכבים — בשירות ארצם.

[סמל ראשון מקס ורשו: גיבור מעוטר במלחמת העולם השנייה](#)

סמל ראשון מקס ורשו עוטר ב-11 מדליות ובתג החובש הקרבי (Combat Medic Badge) במהלך מלחמת העולם השנייה, אף שמעולם לא נשא נשק חם ולא ירה בו. הוא שירת כחובש בצבא ארצות הברית וסופח לרגימנט הרגלים ה-26 של דיוויזיית הרגלים הראשונה, שכונתה "האדומה הגדולה" (Big Red One).

ורשו נולד בדצמבר 1913 בקורבין שבפולין. הוא היה בנם של בלאנש, לבית פולק, וג'ייקוב ורשו. בשנת 1923 היגרה המשפחה לארצות הברית בחיפוש אחר חירות והזדמנות להתפרנס. הוא התחנך בבתי הספר הציבוריים של ניו יורק, ובהמשך עבד כאיש מכירות בתחום אספקת המצעים. במרץ 1941 התגייס לצבא.

לאחר המתקפה היפנית על פרל הארבור וכניסתה של ארצות הברית למלחמה נגד יפן וגרמניה, נשלחה הדיוויזיה שלו לצפון אפריקה. כחובש, ורשו מעולם לא נשא נשק חם. הציד היחיד שנשא היה ציוד רפואי שנועד לטיפול בפצועים. ורשו נהג להתנדב תמיד למשימות המסוכנות. כיהודי, חש שעליו להוכיח לאחרים שיהודים אינם חוששים להתמודד עם סכנה.

ב-8 בנובמבר 1942, במהלך המערכה בצפון אפריקה, הוענק לו עיטור כוכב הארד (Bronze Star) הראשון שלו. הרגימנט שלו נלחם בגרמנים באוראן שבאלג'יריה. הוא סיכן את חייו וחשף את עצמו לאש האויב כדי לסייע לפצועי הרגימנט ששכבו בשטח פתוח. יומיים לאחר מכן, ב-10 בנובמבר, נפצע ורשו מרסיסים באלג'יריה. "פגז ארטילרי התפוצץ ממש לידי", נזכר. "הוא לא גרם לי לאבד את ההכרה ולא נזקקתי לאשפוז. עם זאת, במשך שנים לאחר מכן עדיין היה צורך להוציא מגופי רסיסים של הפגז."

ורשו קיבל את עיטור כוכב הכסף (Silver Star) הראשון שלו על גילוי גבורה בקרב באזור אל-גטאר שבתוניסיה, ב-25 במרץ 1943. בנוסח הציון לעיטור נכתב: "...כאשר הפגזה ארטילרית כבדה של האויב אילצה שני נהגים לנטוש את כלי הרכב שלהם, נכנס סמל ורשו ללא מורא אל האזור ופינה את כלי הרכב, ובכך הציל ציוד יקר ערך מהשמדה."

ביום הפלישה לנורמנדי נחת ורשו עם יחידתו והיה בין הראשונים שהגיעו לחוף אומהה. על גבורתו ב-14 וב-15 ביוני 1944 הוענק לו כוכב הארד השני שלו.

הדיוויזיה שלו המשיכה להדוף את הצבא הגרמני לעבר גרמניה. ב-13 באוקטובר 1944, באאן שבגרמניה, הוענק לו כוכב הארד השלישי. הוא חשף את עצמו פעם אחר פעם לאש האויב כדי להעניק עזרה ראשונה לפצועים. שלושה ימים לאחר מכן, ב-15 באוקטובר 1944, הוענק לו פעם נוספת כוכב הכסף על גבורה ואומץ לב מעל ומעבר לנדרש במסגרת תפקידו.

ב-25 בנובמבר 1944 נפל סמל ראשון מקס ורשו בשבי הגרמני. שוביו מסרו לו ערכה רפואית כדי שיוכל לטפל בשבויי המלחמה האחרים. חמישה חודשים לאחר מכן שוחרר מן השבי ונשלח לאנגליה לקבלת טיפול רפואי.

לאחר המלחמה שב מקס ורשו לחיים האזרחיים והיה פעיל בארגונים רבים של ותיקי צבא. בשנת 1956 עבר עם אשתו, אוולין, לפייר לון שבניו ג'רזי, שם מילא תפקידים רבים בארגון ותיקי המלחמה היהודים של ארצות הברית (Jewish War Veterans of the USA).

ורשו היה מן היהודים המעוטרים ביותר ששירתו במלחמת העולם השנייה. בין עיטוריו: שני כוכבי כסף, שלושה כוכבי ארד, לב הארגמן (Purple Heart), מדליית שבויי המלחמה לשעבר (Ex-Prisoner of War Medal), מדליית טרום פרל הארבור (Pre-Pearl Harbor Medal), מדליית זירת המבצעים האירופית עם שישה ציוני מערכה, מדליית הניצחון, עיטור Conspicuous Service Cross של מדינת ניו יורק, המוענק לוותיקים מעוטרים במיוחד, ותג החובש הקרבי של צבא ארצות הברית. מקס ורשו אינו רק גיבור, אלא דמות אגדית בין הגיבורים היהודים של ארצות הברית.

"האנק" גרינברג: כוכב בייסבול וגיבור מלחמה

הנרי "האנק" גרינברג היה אחד משחקני הבייסבול הראשונים שהציבו אתגר של ממש לשיא 60 ההום ראנס של בייב רות' ולשיא הליגה של לו גריג — 184 ריצות שהוכנסו (RBI). בשנת 1938

הייתה לגרינברג הזדמנות לשבור את שיא 60 ההום ראנס של רות'. הוא כבר חבט 58 הום ראנס, ועוד נותרו חמישה משחקים לעונה. אולם מזג האוויר היה גרוע והוא התמודד מול כמה מגישים בלתי צפויים, ולא הצליח לחבט הום ראן נוסף. בשנת 1937 הכניס גרינברג 183 ריצות, אחת בלבד פחות משיאו של גריג. עם זאת, הוא קבע שיא בליגת הבייסבול הבכירה במספר המשחקים שבהם חבט שני הום ראנס או יותר — 11 משחקים בשנת 1938.

גרינברג נבחר להיכל התהילה של הבייסבול ופעמיים זכה בתואר השחקן המצטיין של השנה (Most Valuable Player). הוא נולד ביום הראשון של שנת 1911. הוריו היגרו לניו יורק מבוקרשט שברומניה. הוא למד בבתי ספר ציבוריים בברונקס שבניו יורק ושיחק בנבחרות הבייסבול והכדורסל של תיכון ג'יימס מונרו.

קבוצות מן הליגה הבכירה התעניינו בצירופו של גרינברג לשורותיהן, אך אביו דחה את פניותיהם של סוכני הבייסבול משום שרצה שבנו ילמד בקולג'. גרינברג למד באוניברסיטת ניו יורק במלגת בייסבול. בשנת 1930 הסכימו הוריו שיתחיל לשחק בייסבול באופן מקצועני. הוא בילה שלוש שנים בליגות המשנה, שבהן שיפר את יכולת החבטה שלו ועבד על תנועותיו המסורבלות במגרש.

בשנת 1933 נקרא להצטרף לדטרויט טייגרס. את העונה סיים עם ממוצע חבטות של 0.301. בשנה שלאחר מכן, כשהיה בן 23, כבר היה לכוכב הקבוצה.

בשנת 1934 התמודדו הדטרויט טייגרס על הזכייה באליפות הליגה. משחק חשוב נקבע לראש השנה. לאחר התלבטות רבה החליט גרינברג לשחק באותו יום, ושני ההום ראנס שחבט אפשרו לטייגרס לנצח. אולם כאשר נקבע משחק ליום הכיפורים, הוא לא שיחק. את היום העביר בבית הכנסת בתפילה ובצום. הטייגרס הפסידו במשחק, אך זכו באליפות הליגה לראשונה מאז 1909. בוורלד סיריס הפסידו לסנט לואיס קרדינלס.

כאשר גויס גרינברג לצבא במאי 1941, היה השחקן בעל השכר הגבוה ביותר בליגת הבייסבול הבכירה. הוא שוחרר מן השירות יומיים לפני המתקפה על פרל הארבור, בעקבות מדיניות ממשלתית חדשה שאפשרה לשחרר חיילים מעל גיל 28. גרינברג התגייס מחדש מיד.

בארבע השנים הבאות שירת בחילות האוויר של צבא ארצות הברית, תחילה בדרגת לוטננט ובהמשך בדרגת קפטן. הוא השתתף בפעילות הצבאית בזירת סין–בורמה–הודו.

גרינברג חזר לבייסבול ב-1 ביולי 1945. אצטדיון הדטרויט טייגרס התמלא עד אפס מקום בקהל שהגיע לקבל את פניו. היה חסר לו הום ראן אחד כדי להגיע ל-250 בקריירה. לאחר שחבט אותו, קם הקהל על רגליו והריע לגרינברג בשעה שהקיף את הבסיסים.

שנת 1946 הייתה עונתו האחרונה בדטרויט טייגרס. הוא הוביל את הליגה עם 44 הום ראנס ו-127 ריצות שהוכנסו. לאחר מכן עבר מן הליגה האמריקאית לפיטסבורג פייטרס. גרינברג שיחק בפייטרס במשך שנה אחת, שבה חבט 25 הום ראנס והכניס 74 ריצות ב-125 משחקים. בשנת 1947 שוחרר ללא תנאי מן הקבוצה.

לאחר פרישתו מבייסבול הפנה גרינברג את כישורותיו לוול סטריט והפך למיליונר. על מגרש הבייסבול הוכיח את יכולותיו כשחקן. במלחמת העולם השנייה לא התחמק מחובתו כאמריקאי, וכיהודי לא שכח את מורשתו.

גרינברג נפטר ב-4 בספטמבר 1986.

טוראי ראשון צ'רלס פויראייזן

יחידתו של טוראי ראשון צ'רלס פויראייזן ברגימנט הרגלים המוצנח ה-511 ניהלה בשנת 1945 קרב קשה נגד היפנים בלייטה שבפיליפינים, במהלך מלחמת העולם השנייה. היחידה הכריעה את האויב ושבתה חיילים יפנים רבים.

בתיק המסמכים של קצין יפני שנהרג מצאו אנשי היחידה מפה של קליפורניה, שעליה סומנו אתרים שיועדו לפלישה יפנית. פויראייזן וטוראי ראשון ראלף מריסיצקי נשלחו להעביר את המפה למפקדת הדיוויזיה המוטסת ה-11, סמוך לבוראוון (Burauen). לאחר שמסרו את המסמך המשיכו לטקלובן (Tacloban), שם הקים הגנרל דאגלס מקארתור את מפקדתו, ומשם היו אמורים להיות מוטסים בחזרה ליחידתם.

"ראלף, לעולם לא נהיה שוב קרובים כל כך לגנרל מקארתור", אמר פויראייזן לחברו. "למה שלא נלך לבקר אותו?"

מריסיצקי חשב שפויראייזן השתגע, אך החליט להצטרף אליו. השניים הגיעו לבית פרייס (Price House), שבו שכנה מפקדתו של מקארתור. המבנה היה מכוסה בסימני פגיעות של קליעים ורסיסים. השניים פילסו את דרכם בין קצינים ועיתונאים רבים, עד שהגיעו ללוטננט קולונל רוג'ר או'אגברג, רופאו ועוזרו של המפקד העליון, והסבירו לו מדוע הגיעו למקום.

כעבור זמן קצר הופיע מקארתור וקיבל את פניהם בחיוך ובלחיצת יד חמה. הוא הזמין אותם למשרדו הפרטי ושוחח עמם על פעילותם הצבאית של צנחני הדיוויזיה המוטסת ה-11. פויראייזן הופתע לגלות עד כמה הגנרל בקיא בפרטי יחידתו. מקארתור שוחח עמם במשך כעשר דקות. לפני שעזבו שאל אותו פויראייזן מדוע הצנחנים אינם מוצנחים מאחורי קווי האויב. מקארתור הבטיח לו כי בקרוב אכן יוצנחו.

פויראייזן ביצע 38 צניחות במסגרת רגימנט הרגלים המוצנח ה-511. הוא הצטרף ליחידה בשנת 1942 והתקדם בסולם הדרגות עד לדרגת סמל. ב-6 באפריל 1945 הוביל סיור לאיתור כוחות אויב באזור ליפה (Lipa) שבפיליפינים. במהלך התקדמות הסיור הופעלה מלכודת, והחייל שהלך בראש הכוח נהרג. פויראייזן נפגע מירי צלף בעורפו, והפגיעה גרמה לשיתוק ברגליו ובזרועו השמאלית. הוא אושפז במשך תשעה חודשים עד שהצליח להתגבר על השיתוק.

פיראייזן עוטר בעיטורים רבים, ובהם כוכב הכסף (Silver Star), כוכב הארד (Bronze Star), לב הארגמן (Purple Heart) ומדליית המערכה באסיה ובאוקיינוס השקט (Asiatic-Pacific Campaign Medal) עם עיטורי עלה האלון.

הוא נולד ב-18 במאי 1918 בניו יורק, לרגינה, לבית פוקס, ולהנרי פיראייזן. אמו היגרה מווינה ואביו הגיע מקרקוב. אביו של פיראייזן עסק בתחום המכולת, ובנו הצעיר רכש ממנו את המיומנויות שבהן השתמש בהמשך כדי להתפרנס בענף המזון.

לאחר שחרורו מן השירות הצבאי היה פיראייזן פעיל בארגונים של ותיקי צבא. הארגון שהיה הקרוב ביותר ללבבו היה ארגון ותיקי המלחמה היהודים של ארצות הברית (Jewish War Veterans of the USA – JWV). הוא הקדיש רבות לפעילות בארגון ומילא בו תפקידים רבים.

בוועידת הארגון באוגוסט 1968 נבחר פיראייזן לכהן במשך שנה כמפקד הארצי של ה-JWV. הוא גייס מאות אלפי דולרים עבור מוזיאון ההנצחה של ותיקי המלחמה היהודים בושינגטון הבירה. לדבריו, המוזיאון, השוכן בלב בירת ארצות הברית, משמש מגדלור המזכיר לאמריקאים כי יהודים שירתו, לחמו ונפלו למען ארצם, מן התקופה הקולוניאלית ועד ימינו.

מייג'ור מלווין גארטן היה גיבור מעוטר במלחמת העולם השנייה. הוא עוטר בכוכב הכסף, בכוכב הארד, בציון לשבח יחידתי נשיאותי (Presidential Unit Citation) ובלב הארגמן עם שלושה עיטורי עלה האלון, לאחר שנפצע ארבע פעמים בקרב.

מייג'ור ג'וזף גורפיין היה בוגר האקדמיה הצבאית וסט פוינט. הוא השתתף במשך חודשים בלחימה במלחמת העולם השנייה. מנהיגותו האמיצה והשקולה תחת אש האויב במלחמת קוריאה זיכתה אותו בעיטור כוכב הכסף.